

Nyhedsbrev til Ole Rømers Venner

Forening til udbredelse af dansk astronomis historie
med særligt henblik på Ole Rømers liv og gerning

Ole Rømers Venner, Kroppedal Museum, Kroppedals Allé 3, 2630 Taastrup

Nr. 27

September 2005

Generalforsamling i venneforeningen

Generalforsamling i Ole Rømers Venner blev holdt torsdag den 17. marts på Kroppedal Museum med dagsorden ifølge vedtægterne

1. Valg af dirigent

Formanden, Ole Henningsen, blev valgt til dirigent. Han konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

2. Bestyrelsens beretning

Formanden, Ole Henningsen, fremhævede året 2004 som et godt år for Rømer-vennerne, der ganske vist måtte tage afsked med museets leder gennem 25 år, Claus Thykier, men som til gengæld fik mulighed for at markere dette ved at medvirke aktivt ved redigeringen og udgivelsen af Jubilæumsbogen *Ole Rømer – videnskabsmand og samfundstjener*. Bogen blev straks en stor succes og er hurtigt blevet udsolgt i 1. oplag, så endnu et oplag har måttet trykkes. Den er hidtil solgt i 1.300 eksemplarer.

Især formanden havde – i smuk overensstemmelse med foreningens vedtægter – været museumslederen behjælpelig med de sidste to udstillinger på museet.

Den 30. september, på museets fødselsdag, var Rømer-vennerne mødt talstærkt frem til receptionen på museet og fik præsenteret Jubilæumsbogen af Olaf Olsen, en af bogens redaktører, ligesom museets formand, museumschefen og Claus Thykier holdt taler. Der var mad fra Rømers tid [eller i hvert fald tilberedt som på Rømers tid!] og drikkevarer ad libitum. Formanden havde ved flere møder med den nye afdelingsleder, Karin Tybjerg, givet tilsagn om fortsat samarbejde mellem Rømer-vennerne og museet.

3. Regnskab

Foreningens kasserer, Steen Lærke, anmodede om at få lov til at udskyde regnskabsaflæggelsen til det første bestyrelsesmøde i 2005, da der endnu resterede nogle udgiftsposter i forbindelse med afskedsreceptionen for Claus Thykier. Det blev ham tilstået.

4. Oversigt over fordeling af disponible midler

Intet at meddele.

5. Arbejdsplan, budget og fastsættelse af kontingent

Bestyrelsen vil fortsat arbejde på at realisere foreningens formål, bl.a. ved at udsende nyhedsbreve og *Meddelelser fra Ole Rømers Venner* og desuden ved at oprette en hjemmeside på adressen: www.olerømer.dk.

Bestyrelsen anbefalede, at kontingentet for 2005 blev fastsat til kr. 150.

6. Valg til bestyrelse

Børge Romme og Knud Pøder ønskede at udtræde af bestyrelsen. Formanden takkede dem begge hjerteligt for deres lange og fortjenstfulde arbejde i foreningen. To nye medlemmer valgtes til bestyrelsen:

Redaktion: Per Friedrichsen og Ole Henningsen
Per Friedrichsen og Bent Jørgensen. Dermed har bestyrelsen flg. medlemmer:

Ole Henningsen (formand)   Steen Lærke (kasserer og webmaster)   Per Friedrichsen (redaktør)
E. Laumann Jørgensen, Ena Jensen, Poul Jensen og Bent Jørgensen.

7. Forslag fra bestyrelse og medlemmer

Kurt Petersen stillede forslag om at oversætte og udgive *Rømers Adversaria*. Alle kunne enes om, at ideen var god, men formodentlig alt for vanskelig at realisere.

8. Eventuelt

Formanden takkede til sidst alle for god ro og orden, mens Per Friedrichsen til allersidst afrundede med et powerpoint-show om Rømer og Versailles.

Referent: PF.

Ole Rømer Vennernes hjemmeside

Foreningens kasserer, Steen Lærke, har påtaget sig hvervet som webmaster for Rømer-vennernes nyetablerede hjemmeside: www.olerømer.dk. Siden er under opbygning, men vil snarest blive udbygget med mange og udførlige oplysninger og artikler.

Meddelelser fra Ole Rømers Venner

Foreningens årsskrift udkommer igen op til Rømers fødselsdag 25. september. Det udkom ikke i 2004, da alle kræfter var sat ind på at realisere Jubilæumsbogen.

Blandt forfatterne til Meddelelser 1/2005 kan nævnes:

David Bodanis, Claus Clausen, Per Friedrichsen, Flemming Kaul, Carl Henrik Koch, Helge Kragh, Benny Lautrup, Erling Poulsen og Ole Schovsbo.

Diverse nyheder

Folkeuniversitetets kurser i astronomi efteråret 2005

Folkeuniversitetet i København udbyder en halv snes kurser og foredrag om astronomi i efteråret, bl.a. belyses Einsteins relativitetsteori i løbet af 6 tirsdage af cand.scient. Jan Teuber. Kurset hedder Relativitetsteori og astrofysik.

Sted: Tycho Brahe Planetariet, Gl. Kongevej 10. Hver anden tirsdag 13.9. – 22.11. Hent det udførlige program på det nærmeste bibliotek eller ring 33 48 48 27 eller klik ind på: www.fukbh.dk.

NB: Folkeuniversitetets Landssekretariat i Odense, tlf.: 66 15 86 00, oplyser, hvilke kurser der afholdes over hele landet.

Danske forskere og universet

Mag.art. Bent Raymond Jørgensen holder 4 foredrag om hhv. Tycho Brahe, Ole Rømer, H.C. Ørsted og Niels Bohr på mandage fra kl. 19.00. Første gang 14.11. Sted: Gl. Kongevej 162A. Arrangør: Oplysningsforbundet FOF. Henvendelse Tlf.: 45 96 01 00 eller på net-adressen: www.kbn.fof.dk.

Dansk videnskabshistorie I-II

Den 15. oktober 2005 udkommer de to første bind af *Dansk Videnskabshistorie*, som omfatter perioden fra de ældste tider til ca. 1850. Bindene, som er redigeret af professor, dr.scient. Helge Kragh, er på 486 s. hver. Carlsbergfondet har finansieret værket med en bevilling på 6 mio. kr.

Naturfestival hvert år

Dansk Naturvidenskabsfestival (DNF) skal fra år 2006 og i første omgang tre år frem afholdes hvert år i stedet for som hidtil kun hvert andet år. Alle tre år finder den sted i uge 40 og de to tilstødende weekender. [Fra: *Aktuel Naturvidenskab*, 2/2005, juni]

Rømer som strømer

Dette var titlen på dr.phil. Dan Charley Andersens bidrag til Jubilæumsbogen i anledning af Ole Rømer Museets 25-årsdag. Politihistorisk Museum har fra 11. oktober 2005 til 30. april 2006 en udstilling med samme titel i anledning af 300-året for Rømers udnævnelse til politimester. Der er gratis adgang på åbningsdagen kl. 11-16. Derefter tirsdag, torsdag og søndag kl. 11-16. Se museets hjemmeside www.politiumuseum.dk

Gratis abonnement

Et nyt tidsskrift udkommer snart. Det hedder MONA (Matematik- og Naturfagsdidaktik – tidsskrift for undervisere, formidlere og forskere). De første 4 numre finansieres af Undervisningsministeriet og Danmarks Pædagogiske Universitet, der står for udgivelsen. MONA henvender sig især til matematik- og naturfagslærere i alle dele af uddannelsessystemet, men også til forskere og formidlere af matematik og naturvidenskab. Interesserede kan tegne et gratis abonnement på de første 4 numre ved at klikke sig ind på MONA's hjemmeside: www.dpu.dk/mona. [Fra: *Aktuel naturvidenskab* 2/2005, juni]

Dansk stjerneforsker hædret

John Leif Jørgensen fra Danmarks Tekniske Universitet modtog i april måned Statoils tekniske pris på 100.000 kr. Hans måske vigtigste bidrag til rumforskningen er udviklingen af det såkaldte stjernekamera, der befinder sig om bord på bl.a. Ørsted-satellitten. [Fra: *Aktuel Astronomi* 2/2005, juni]

Astronomisk guide 2005

Den meget informative, særdeles smukt layoutede og med farvefotos ødselt forsynede lille bog på 48 sider foreligger hermed i en ny og revideret udgave, der på smukkeste måde lever op til sit formål, nemlig at vise vej til de mange forskellige tilbud til astronomiinteresserede.

Bogen har afsnit om stjernerne på himlen, astronomiske foreninger, observatorier, planetarier, museer, kikkerter, mulighederne for uddannelse og beskæftigelse som astronom og flere andre emner. Guiden kan rekvireres ved henvendelse til Michael Quaade, Hviddingevej 48, 2610 Rødovre. ☎ 36 72 36 34, e-mail: mq@spacecenter.dk

Muses and patrons

J.F.C. Danneskiold-Samsøe har erhvervet phil.dr. - graden fra Lunds Universitet med denne afhandling på engelsk med undertitlen *Cultures of Natural Philosophy in Seventeenth Scandinavia*. Den udkom 2004 og er på 510 sider. Bibliografien på s. 463-501, navneregister s. 502-510. På bogens omslag kan bl.a. læses flg. [i oversættelse]:

”Bogen sammenligner de naturfilosofiske miljøer i Danmark og Sverige fra reformationen frem til ca. 1700. Frem for at belyse naturfilosofferne som individer analyserer den, hvordan specifikke kredse og miljøer opstod, og hvordan de inspirerede talentfulde enkeltpersoner til nye metoder i studiet af naturen. Det er en kulturhistorisk afhandling, og naturfilosofien behandles derfor ikke som et selvstændigt fænomen, men forbindes med de politiske, sociale og religiøse forhold i det omgivende samfund.”

Joel R. Shackelford

Denne amerikaner er en stor kender af Paracelsus [også kaldet: Theophrastus Bombastus von Hohenheim] og hans indflydelse på Tycho Brahes filosofi. Nu har han sammenfattet sin omfattende viden og udgivet værket:

A Philosophical Path for Paracelsian Medicine. The Ideas, Intellectual Context of Petrus Severinus (1540-1602). Museum Tusulanums Forlag, 2004, 535 s., indb.

Petrus Severinus (dansk: Peder Sørensen) var en af Tychos bekendte og formidlede Paracelsus' tanker til det meste af datidens Europa.

Christiansons ”On Tycho’s Island” på dansk

John R. Christiansons fremragende værk om Tycho Brahe er allerede kommet i to udgaver på engelsk (i 2000 og 2003). Nu udkommer omkring årsskiftet 2005/2006 en korrigeret, illustreret og forøget udgave på dansk ved Jan Teuber på Nyt Teknisk Forlag.